

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Félix István ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Blázy Krisztina ügyvéd és az ÁFI Felszámoló és Vagyonkezelő Rt. által képviselt alperes ellen, tartozás megfizetése iránt indított perében, a Fejér Megyei Bíróság 2008. április 14. napján kelt 5.P.20.231/2006/64. számú kiegészítő ítéletével kiegészített, 2007. augusztus 29-én kelt, 5.P.20.231/2006/56. számú ítélete ellen az alperes részéről 57. és 65. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy az állam javára külön felhívásra fizessen meg 998.400.- (kilencszázkilencvennyolcezer-négyszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 525.000.- (ötszázhuszonötezer) forint fellebbezési eljárási perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 19.738.175 Ft és ennek 2004. december 16. napjától a kifizetés napjáig járó évi 18,5 % mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérelme indokául előadta, hogy az alperessel 2002. március 20. napján mezőgazdasági termékértékesítési szerződést kötött, melyben vállalta, hogy az alperes részére havonta 200 db sertést szállít be heti 50 db-os teljesítéssel azzal, hogy a felek az egyes szállítások alkalmával közös megegyezéssel alakítják ki az átvételi árat, valamint az alperes az átvételt követő 15 napon belül a vételárat kifizeti, melyről a felperes készpénzfizetési számlát állít ki. A felperes állította, hogy

az alperes a 2004. augusztus 4. napjától 2004. november 8. napjáig a tőle átvett sertések után járó, a keresetben érvényesített ellenértéket nem fizette meg. Bizonyítékkul csatolta az alperes által készített kimutatást, valamint az alperes akkori ügyvezetője, **XX** által 2004. december 1. napján aláírt tartozáselismerő nyilatkozatot, melyben az ügyvezető elismerte a sertésszállítmányok átvételét, valamint azt, hogy az érték járó 19.738.175 Ft ellenértéket nem fizette meg a felperes részére. A felperes előadta, hogy az alperes az okiratban vállalta: a tartozás összegét legkésőbb 2004. december 15. napjáig rendezni, illetve nyilatkozott arról, hogy a kifizetés határidejét 2004. december 6-án elismerő levélben közli. A felperes szerint az alperes a nyilatkozatba foglalt vállalásának nem tett eleget, a sertések ellenértékét ez idáig nem fizette ki.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint ügyvezetője az írásbeli nyilatkozatban csak azt ismert el, hogy a felperes által bemutatott szállítólevelek és az alperes birtokában lévő felperesi szállítólevelek azonosak, azonban szerinte azösszagszerűség további felülvizsgálatra szorul az ENAR lapok, valamint a szállítólevelek egyeztetése után. Értelmezése szerint a nyilatkozat csak azt tartalmazta, hogy az alperes ügyvezetője arra vállalt kötelezettséget, hogy 2004. december 6-áig közli: elfogadja-e a felperesi követelést vagy sem. Előadta, hogy nyilvántartásuk átvizsgálását követően 2004. december 3-án kelt levelében ügyvezetője közölte a felperessel, miszerint a nyilatkozatban követelt összeg nem egyezik az alperes által rögzített adatokkal. Az alperes a felperesi követeléssel szemben beszámítási kifogást, míg 1.639.738 Ft tekintetében viszontkeresetet terjesztett elő. Ezen kérelmeit azzal indokolta, hogy a felperes által kiállított szállítóleveleken feltüntetett állatok darabszáma több esetben nem egyezett meg az ENAR lapokon feltüntetett darabszámmal, azonban az ENAR lapok minden esetben megegyeztek a hivatalos alkalmazottja által vezetett húsvizsgálati jegyzőkönyv adataival, mely szerinte azösszagszerűség szempontjából bizonyító erejű okiratnak tekintendő. Ezen okiratok alapján az alperesi számítás szerint a felperes 2003-2004. évben összesen 21.377.913 Ft-tal többet számlázott az általa ténylegesen beszállított sertésmennyiség értékénél, így ezen összeggel jogalap nélkül gazdagodott. E túlszámlázás egy részét beszámítási kifogásként, más részét pedig viszontkeresetében kérte saját javára elszámolni.

Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19.738.175 Ft-ot, valamint ezen összeg után 2004. december 16. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegét képező késedelmi kamatot és 955.574 Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 998.400 Ft eljárási illetéket, míg az alperes viszontkeresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában osztotta a Fővárosi Ítéltábla számú végzésében kifejtett jogi álláspontját, miszerint az alperes ügyvezetője által 2004. december 1. napján aláírt tartozáselismerő nyilatkozat megfelel a tartozáselismerés Ptk. 242. §-ában írt feltételeinek, mivel abból egyértelműen megállapítható a jogosult kiléte, a tartozás összege, jogcíme és az is,

hogy a kimutatás az adós nyilvántartásaival is megegyezik. A nyilatkozat tartalmazza azt is, hogy az alperes a sertésmennyiséget átvette, a felperesi teljesítést elismerte, azonban az ellenértéket nem fizette meg. Az ítélet kiemelte, hogy az alperes ügyvezetője által a nyilatkozatra kézzel írt kiegészítés csupán azt tartalmazza, hogy az alperes nyilvántartásával a szállítói tartozás megegyezik és a kifizetés határidejét 2004. december 6-án elismerő levélben közli, mely kijelentés a tartozáselismerő nyilatkozat joghatását nem rontja le. A kifejtett indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság az alperesi elismerő nyilatkozatot ítélezése alapjául elfogadta. Kiemelte, hogy az eljárás során az alperes hitelt érdemlően nem bizonyította, hogy az alperes ügyvezetője a kifogásolt az alperesi elismerő nyilatkozatot fenyegetés vagy egyéb külső hatás következtében írta alá, ugyanis az okirat aláírásakor jelenlévő személyek közül ezt csupán XY állította, míg XZ és az okiratot tanúként is aláíró XK, valamint XS tanúvallomása alapján e körülmény nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság aaptalannak találta az alperes beszámítási kifogását és viszontkeresetét, tekintettel arra, hogy az eljárás során az alperes nem bizonyította a felperesi túlszámlázást. Hangsúlyozta: az alperes 2003. évre vonatkozóan nem tudta konkrétan megjelölni, hogy pontosan mikor és milyen mennyiségben és forintértékben történt a felperes részéről túlszámlázás. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások és a felek által csatolt okiratok alapján megállapította, hogy az alperes által hitelesnek tekintett vágási napló adatai nem egyeznek más nyilvántartások adataival. Az ítélet rámutatott, hogy a felek között a pénzügyi elszámolás nem a vágási napló, hanem a szállítólevelek és az ún. „beíró füzet” adatai alapján történt, ugyanis a vágási napló több alkalommal pozitív eltérést mutatott a szállítólevélben feltüntetett darabszámhoz viszonyítva az alperes javára. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a beszámítási kifogásban, illetve viszontkeresetben az alperes által kalkulált egységárat azért sem lehetett figyelembe venni, mivel a felek megállapodása vételár tekintetében nem a sertések darabszámában, hanem - szállítmányonként változó - kilogrammonkénti árban került meghatározásra. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által alkalmazott fiktív számítás nem adhatott reális képet a felperes által valóban beszállított sertések ellenértékéről. Az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt is, hogy az alperes volt ügyvezetője a 2004. november 8-ai beszállítási tényét elismerte azzal, hogy azt saját maga rendelte meg a felperestől, majd csak a későbbiekben vitatta e beszállítási tényét is. Az alperes által elszámolni kért 1.000.000 Ft összeg vonatkozásában sem találta az elsőfokú bíróság az alperesi igényt alaposnak, mivel az okiraton rögzítésre került: az egy korábbi, 2004. június 27-ei beszállítással kapcsolatos ellentételezés.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, elsősorban a felperes keresetének elutasítását, másodsorban a beszámítási kifogásával, illetve viszontkeresetével egyező döntés meghozatalát kérte. Fellebbezésében megismételte az elsőfokú eljárásban a 2004. december 1-jén kelt tartozáselismerő nyilatkozattal kapcsolatban kifejtett jogi álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a felperes egy előre megfogalmazott, elkészített irattal kereste meg az alperesi ügyvezetőt. Álláspontja szerint a volt ügyvezető valós üzleti

szándékát a kézzel írt szövegrészben fejezte ki - elismerő levélben közli a kifizetés határidejét -, mely kijelentés az ügyvezetőnek a követeléssel kapcsolatos ellenvéleményét tartalmazza. Az alperes szerint ezért a teljesítési határidő 2004. december 15. napjával vele szemben nem állt be és ezen határidő elmulasztása nem tette lejárttá a perbeli követelést. Hivatkozása szerint a tartozás elismerése ellen szól **XX** ügyvezetőnek a 2004. december 3-án a felperes részére postázott levele is. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla számú végzésében foglalt megállapításaira utalva azt a látszatot keltette, hogy már az ítéltábla ezen okiratnak a követelés elismerése vonatkozásában kétséget kizáró bizonyító erőt tulajdonított, ellenben a hivatkozott végzés csupán azt rögzítette, hogy a felperes a Cstv. 24/A. § (1) bekezdés b) pontjában írt követelményeknek formailag eleget tett, tehát a követelés létrejöttét, nagyságát és lejártát teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolta. Mindezekre tekintettel az alperes iratellenesnek találta azon ítéleti megállapítást, miszerint az ítéltábla e végzésében rögzítette, hogy a kimutatás az adós nyilvántartásával is ténylegesen megegyezik. Az alperes sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli ellentmondásokat nem tárta fel, illetve a felperesnek a mennyiségi eltérésekre tett előadásait is figyelmen kívül hagyta. Állította, hogy az elsőfokú bíróság csupán a felperesre kedvezőbb tanúvallomásokot, illetve egyes tanúvallomásoknak kizárólag a felperesre kedvező részeit vette ítélezése alapjául. Kétségbe vonta az eljárás során kihallgatott több tanú pártatlanságát is. Álláspontja szerint XE állatorvos tanúvallomásának csupán azon részeit emelte ki az ítélet, melyek irrelevánsnak tekinthetők a per elbírálása szempontjából, azonban az alperesi beszámítási kifogás, illetve viszontkereset eldöntésénél releváns tényeket, miszerint a húsvizsgálati jegyzőkönyvben a precíz adatok szerepelnek és az abban feltüntetett adatok a ténylegesen beszállításra került állatállomány mennyiségét tükrözik, nem vette figyelembe. Szerinte ez utóbbi tanú vallomása alapján megállapítható lenne, hogy túlszámlázás történt a felperes részéről. A fellebbezésben az alperes előadta: az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta **XY** tanúvallomását a tekintetben, hogy a tanú több alkalommal történt alperesi fenyegetésről adott számot, mely megalapozta **XX** ügyvezetőben azt a félelmet, mely őt az elismerő nyilatkozat aláírására készítette. Az elsőfokú bíróság terhére róta azt is, hogy a felperes által elismert három tétel készpénz felvételét a bíróság csupán a felperes bemondása alapján, a korábbi ki nem fizetett számlák ellenértékéként tudta be.

A felperes az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást a rendelkezésére álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, azt ítélezése alapjául a Fővárosi Ítéltábla is elfogadta. Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a bizonyítási teher szabályát [Pp. 164. § (1) bekezdés] is. Mindezekből következően helytálló az elsőfokú bíróság által elfoglalt jogi álláspont; azzal és annak kifejtett indokaival az alábbiak kiemelésével a másodfokú bíróság is egyetért.

Nem vitás, hogy a peres felek között 2002. március 20. napján a Ptk. 417. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak szerinti mezőgazdasági termékértékesítési szerződést jött létre havi 200 db sertést leszállítására, heti 50 db-os teljesítéssel - az egyes szállítások alkalmával közös megegyezéssel kialakított átvételi áron. A jelen perben a felperes a 2004. augusztus 4. napjától 2004. november 8. napjáig terjedő időszakban az általa leszállított és az alperes által átvett sertések után járó ellenérték megfizetésére kérte kötelezni az alperest, melynek megfizetését az alperes a 2004. december 1. napján kelt tartozáselismernő nyilatkozatában vállalta. A perbeli tartozáselismernő nyilatkozat mint magánokirat az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el [Pp. 196. § (1) bekezdés a) pont]. Az alperesi írásbeli nyilatkozatot az elsőfokú bíróság a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerint helyesen minősítette tartozáselismernő nyilatkozatnak, így az okirattal szemben az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a tartozás nem áll fenn, bírói úton nem érvényesíthető, illetve az annak alapjául szolgáló mezőgazdasági termékértékesítési szerződés érvénytelen (EBH 2001. 467, BH 1982. 509).

A másodfokú bíróság a perbeli tartozáselismernő nyilatkozattal kapcsolatban osztja a Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkf.43.461/2006/2. számú végzésében és az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett helyes okfejtést. Az alperes akkori ügyvezetője által a nyilatkozatra vezetett kézzel írt kiegészítés, miszerint a nyilatkozatban feltüntetett szállítói tartozások - és nem a szállítólevelek száma - az adós nyilvántartásaival megegyeznek és a kifizetés határidejét 2004. december 6-án elismernő levélben közli, az elismerés joghatását nem érinti. A jelen perbeli fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy nincs jelentősége azon alperesi hivatkozásnak, miszerint a tartozáselismernő nyilatkozatot a felperes előre elkészítette, megszövegezte, mivel azt az ügyvezető - az általa kiegészített formában - aláírta. Az eljárás során az alperes a felperes tagadásával szemben csupán állította, de nem igazolta, hogy 2004. december 3-án kelt levelet - melyben az előzőleg elismert tartozását vitatta - a felperes részére megküldte. A tartozáselismernő nyilatkozatban foglaltakat erősíti meg a keresetlevélhez F/3 szám alatt csatolt alperesi számítógépes kimutatás is.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy az alperesi ügyvezető nyilatkozatát fenyegetés hatására tette meg. E körben utalt XY tanú vallomására, aki a tartozáselismernő nyilatkozat aláírását megelőző időszakban a felperes részéről XX-t ért fenyegetésekről adott számot. Az alperes a másodfokú tárgyaláson kérdésre előadta, hogy a szerződést ezen okból továbbra sem kívánja megtámadni. Ezért a másodfokú bíróság ilyen irányú kérelem hiányában e körben nem vizsgálódott.

Az alperes fellebbezésében a beszámítási kifogásával és viszontkeresetével kapcsolatban - az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatával egyezően - a peranyagban elfekvő ENAR lapokban, illetve húsvizsgálati jegyzőkönyvekben és a

vágási naplóban szereplő eltérő mennyiségekre is hivatkozott. A peradatok alapján az elsőfokú bíróság azonban arra a következtetésre jutott, hogy a felek közötti elszámolás nem az alperes által felhívott okiratok alapján, hanem az alperes alkalmazottja által külön vezetett ún. „beíró füzet” szerint történt, melyben az alperes vezette a beszállítások időpontját, a beszállító nevét, a beszállított mennyiséget és a súlyokat. Az elsőfokú eljárás során adat merült fel arra, hogy a húsmennyiségről vezetett alperesi kimutatások adatai és a felperes által kiállított szállítólevélen feltüntetett adatok nem azonosak, azokon számos esetben eltérés található mind a felperes, mind az alperes javára.

A másodfokú bíróság az alperes által érvényesíteni kívánt beszámítási kifogás, illetve viszontkereset tárgyában - az alperes által vezetett okiratok eltérő adataira tekintettel - indokoltnak találta a perbe igazságügyi könyvszakértő bevezetését, melynek lehetőségéről - a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján - az alperest tájékoztatta. Az alperes a szakértő kirendelését maga is szükségesnek vélte, azonban a szakértő költségeinek előlegezését nem vállalta. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az igazságügyi könyvszakértői bizonyítást mellőzte.

A Pp. 421. § (3) bekezdése értelmében a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés alapján a teljesítés helye a termelő telephelye. A perbeli esetben az alperes a felperes telephelyéről saját gépjárművével szállította el a vágóállatokat, melyeket a gépkocsivezető a sertések darabszámát feltüntető szállítólevéllel vett át. A felperes a perbeli követelését az alperesi alkalmazott által aláírt szállítólevelek alapján határozta meg, így erre tekintettel is az alperest terhelte annak bizonyítása, miszerint nem a szállítóleveleken, hanem az általa vezetett - és a felperes részéről ellenőrizhetetlen adatokat tartalmazó - nyilvántartásaiban szereplő sertésmennyiség került beszállításra. Az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, így helyesen utasította el az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását, illetve viszontkeresetét.

Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a megállapításra is, hogy az alperes által hivatkozott 1.000.000 Ft előlegként átvett pénzösszeg egy 2004. június 27-ei beszállítással kapcsolatos számla ellentételezése volt - ahogy azt az okirat is tartalmazta.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperest kötelezte a fellebbezési eljárási perköltség megfizetésére. A felperes jogi képviselőjének munkadíját a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a)-b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg, mely a 4/A. § (1) bekezdésére figyelemmel az általános forgalmi adót is tartalmazza. Az alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti és viszontkereseti fellebbezési eljárási illetéket az állam javára köteles megtéríteni.

, 2008. november 13.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Réczi Imréné
bírószági ügyintéző